

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 3. Minister hujus Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

bus opinionibus relatis (ut ostendimus l. 1.) hac in re abundet quisque sensu suo.

CAPUT II.

Materia & forma hujus Sacramenti.

- 7 **M**ateria remotam Jacobus Apostolus designavit, cum dixit: *ungentes eum oleo*, utique olivarum, uti Florentinum declaravit. Quia nempe solum istud oleum, olei nomine propriissime venit, & non nisi per similitudinem aliis liquoribus olei nomen tribuitur, soloque isto oleo homines uti solent ad eos fines, per quos significatur proprii effectus hujus Sacramenti; alio vero non nisi ipsius defectu. Apertissime proinde hæc materia significat illud, quod *virtute hujus Sacramenti interius in anima efficitur* (ait Catechismus Romanus) *nam ut oleum ad mitigandos corporis cruciatus magnoperè proficit; ita Sacramenti virtus anime tristitiam ac dolorem minuit. Oleum præterea sanitatem restituit, hilaritatem offert, & lumini tanquam pabulum præbet: tum verò ad recreandas defatigati corporis vires maxime accommodatum est. Quæ omnia quid in aegroto, divina virtute, per hujus Sacramenti administrationem efficiatur, declarat.*
- 8 Oleum istud ab Episcopo benedictum esse debere in Ecclesia Latina, habemus ex Florentino & Tridentino, docentque Innocentius I. epist. ad Decentium, S. Gregorius in Sacramentario, V. Beda in epist. S. Jacobi, & Capitularia Caroli Magni lib. 6. c. 76. Id tamen non est de necessitate Sacramenti (quidquid dixerit Merbellius cum non nullis aliis) cum hoc Sacramentum valide & licite apud Græcos conferatur oleo ab Episcopo non benedicto, uti constat ex pforum Euchologis, eumque ritum Clemens VIII. approbaverit in Instructione super aliquibus Ritibus Græcorum. In necessitate etiam non n. g. unus, quin oleum non consecratum, consecratio possit oleo admisceri (cum scilicet consecratum deficit) sic enim habetur in cap. *quod in dubiis* extra. de consecrat. Eccles. Summus denique Pontifex concedere potest, ut oleum infirmorum à simplici Presbytero benedicatur. Cum enim id passim fiat in Ecclesia Orientali, non est cur S. Pontifex id concedere non possit in Ecclesia Occidentali.
- 9 Si per errorem aliud oleum, quam quod infirmorum est, ad aegrotum unguendum Sacerdos adhiberit, v. g. Chrysmatis, vel Catechumenorum, vel oleo ab Episcopo non benedicto unxerit (propter opinionem Merbellii supra relata) erratum emendet, unctionemque & formam repetat, uti statuitur in Concilio Mediolanensi V. traditque S. Carolus in Inst. uct. de Sacram. Extrem. Uct.
- 10 **M**ateria hujus Sacramenti proximam, scilicet unctionem, Jacobus Apostolus pariter designavit, dicens: *ungentes*. Tot porò unctiones fieri debent, quot in Ritualibus præscribuntur, maxime in organo quinque sensuum (cum id fieri potest) nullaque tunc prætermitti potest absque gravi peccato; tamen unica sufficit ad substantiam Sacramenti; eò quod unica fiat id quod per Jacobum Christus fieri voluit, *ungentes eum oleo*. Unde nec Græci unguunt organa quinque sensuum, sed frontem, genas, mentum & manus, ut testis est Simeon Thessalonicensis lib. de Sacram. Nunc autem præterea unguunt pectus & pedes, ut Arcudius testatur. Temporibus Apostolorum (prout Authores graves referunt) major corporis pars ungi consueverat.
- 11 **Q**uinque verò corporis partes hodie præcipue ungi debent (ait Rituale Romanum) *quas veluti sensuum instrumenta homini natura tribuit, nempe oculi, aures, nares, os, & manus. Attamen pedes etiam & renes unguendi sunt. Sed renes unctio*

in mulieribus, honestatis gratia, semper omitatur, atque etiam in viris, quando infirmus commodè moveri non potest. Sed sive in mulieribus, sive in viris, alia corporis pars pro renibus ungi non debet. Pastorale tamen Mechliniense (sicut & Leodiense) loco renum, pectus ungi statuit. In feminis tamen non nisi summum pectus, sive immum guttur ungitur. Manus in Presbyteris exterius, in aliis interius unguuntur. Pedes in omnibus exterius, seu superne, tanquam in parte decentiore, ne oleum sub pedibus calcari videatur.

In morbis contagiosis, pestique grassante, ut in periculum vitetur, sufficit ungi sensus organum, magis ad unctionem expositum, aut detectum, dicendo: *per istam sanctam unctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum & pressum.* Tuncque preces, quæ præmittendæ & subjungendæ forent, poterunt in Ecclesia coram Venerabili Sacramento devotè legi, prout habetur in Pastoralis Mechliniensis, anno 1588. per Facultatem Lovanienfem approbato, can. 9. de Extr. Uct. Quando verò mors urgeat, fiat quod potest; si tamen tempus permittat, salutem unguantur celeriter quinque sensuum organa in capite, dicendo semel: *per istam sanctam unctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum, auditum, &c.* Ita Manuale Cameracense, addens, quod, si tantum sit contagium, vel mortis periculum, ut necconfecta partes ungi, nec illa forma pronuntari possit, unguatur organum sensus magis ad unctionem expositum, dicendo: *per istam sanctam, &c. quidquid deliquisti per quinque sensus tuos.* Et rursus, in rabidis unguatur pars ori vicina (simile observari debet in mutilatis, in quibus unguenda partes viciniores organo sensuum), prout S. Carolus docet in Instruct. de Extrem. Uct. *ne saliva, quæ insciendi vim habet, tangatur. In pestiferis insciens virgâ ublongâ, oleo intinctâ, quæ deinde comburatur, aut servanda purgetur.* Quibus etiam S. Eucharistiam mediâ cannulâ, vel spatulâ argentâ, aut aliâ, ad vitandum periculum, ministrari aliqui permittunt.

Porò in unguendis oculis, aliique membris, quæ in homine gemina sunt; incipit utrumque membrum, v. g. utrumque oculum sub un. caverborum formula, sub duplici tamen cruce ungeri, incipiendo à dextro, uti S. Carolus & Ritualia præscribunt. Caveat proinde tunc Sacerdos prius formam absolvere, quam utrumque hujusmodi membrum perunctum sit. Quod si, dum unguatur, infirmus decedat, Presbyter ultra non procedat, & loco aliarum orationum, animæ commendationes legat. *Quod si dubites, an vivat adhuc, prosequatur unctionem sub conditione, si vivis, per istam, &c.* Sic passim Ritualia.

Forma denique hujus Sacramenti, est ista: *per istam unctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum.* Et similiter in aliis. Ita Florentinum & Tridentinum. Quæ forma deprecativa fundatur in verbis Jacobi: *orient super eum.* Ex quibus licet cognoscere formam precationis modo præferendam esse. Verba tamen indicativa esse posse, autoritate & ratione probari potest, ut videre est apud Morinum lib. 8. de penit. c. 16. n. 13. & 14.

CAPUT III.

Minister hujus Sacramenti.

Minister hujus Sacramenti est Sacerdos, uti declaravit Tridentinum. Et quidem solus, uti Tridentin. definit can. 4. & Jacobus declaravit, dicendo: *indigneat Presbyteros.* Quo nomine ea loca non atate seniores, aut primores in populo intelliguntur.

di veniant, sed aut Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis ritè ordinati per impositionem manuum Presbyterii. Tridentinum c. 3. & can. 4.

- 16 Cuiuslibet tamen Sacerdoti Sacramentum hoc administrare non licet, sed soli proprio Pastori, live Episcopo, vel Parocho, vel cui illi commiserint. Ita Concilium Mediolanense V. Deficiente tamen Parocho, & quovis ab ipso, vel ab Episcopo ad id delegato, quilibet Sacerdos, etiam Regularis, illud licitè administrat. Quòd si extra hunc casum Regularis seculari infirmo administrat, lethaler peccat, atque in excommunicationem incidit. Clement. I. de privilegiis, & Clement. ad idem, de sepulchris.
- 17 Si quando acciderit, Parochum, vel ab eo delegatum, unguendo deficere, nec posse perficere, alius Sacerdos, si adfit, vel certè statim evocatus, partes nondum unctas ritè ungat; unctas verò denuò non ungat. Ita S. Carolus in Instructione citata.
- 18 Tenetur verò Parochus ex iustitia subito petenti ministrare, etiam peste infecto. Ita Rituale Romanum §. 23. Quia ad hoc tenetur ex officio Parochi, & ad hoc Parochialia jura recipit. Et quamvis hoc Sacramentum non sit absolutè necessitatis, est tamen præcepti, & maxime utilitatis, agiturque de momento unde pendet æternitas. In quo nihil negligendum. Si tamen Parochus sit toti populo sic necessarius, ut ejus mors, aut infectio, futura sit magna populi desolatio, & jactura. . . sufficiens, si Sacramenta magis necessaria ministrare, inquit Manuale Cameracense. Verùm hic casus ad hoc hodie rarus est, ut plerumque rationabilis non esset sub hoc prætextu exculatio. Saltem suo circa hoc Parochus judicio stare non deberet, sed Episcopi. Ne sub vano prætextu omittat officium boni Pastoris, qui debet animam suam ponere pro ovibus suis, meminitque Augustiniana sententia tr. 123. in Joan. Christi amor, in eo qui pascis oves ejus, in tantum debet crescere ardorem, ut vincat etiam mortis naturalem timorem. Confer ea quæ dixi lib. 1. c. . .

CAPUT IV.

Subjectum hujus Sacramenti.

- 19 Sacramentum hoc in Ecclesia Latina administrandum est solis ægrotantibus, de quorum morte timetur. Non autem peccatoribus sanis, & bene valentibus (prout in Ecclesia Græca, permittente Latinâ, administrari constat, partim ex ipsorum Euchologio, partim ex variis Authoribus, Græcis & Latinis, qui de Græcorum Ritibus scripserunt) id enim conformius est Jacobo Apostolo : *infirmatur quis ex vobis, &c.* Atque ita Eugenius IV. præscripsit in Decretis suis, his verbis : *hoc Sacramentum non nisi infirmo, de cujus morte timetur, dari debet.* Ita etiam Tridentinum sess. 14. de Extrem. Uct. c. 13. esse hanc unctiorem infirmis adhibendam, illis præsertim qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vite constituti videantur. Unde & Sacramentum exentium nuncupatur. Non est tamen necesse expectare ultimum vitæ periculum, sed sufficit quòd infirmus, Medicorum judicio, periculosa ægritudine laboret. Imò expedit illud administrari eo tempore, cum adhuc integra mens & ratio viget, tum ut, ad uberiorem Sacramenti gratiam recipendam, ipsi etiam infirmi suam fidem, ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro linuntur oleo (inquit Rituale Roman.) Tum ut effectus hujus Sacramenti secundarius, sanitas videlicet corporis, per illud sine miraculo expectari queat : ad quod convenit, quòd adhuc spes aliqua vitæ superfit. Vix enim sine miraculo expectari potest, dum ad statum desperatum æ-

Tom III.

ger adductus est. Cùm tamen hunc effectum Sacramentum non operetur per modum miraculi, sed virtute ordinariæ supernaturali, causas naturales adjuvante.

Et idè redarguenda est praxis plurimorum, expectantium vel ultimum vitæ halitum. Sicut & stulta opinio, quâ falsò persuasum habent nonnulli, iis ex hac vita necessariò migrandum esse, qui uncti fuerint : vel quâ sibi imaginantur, nullam in uncto superesse potestatem testamentum condendi, vel mltandi. Horum quippe & similibus persuasionibus inimicus humani generis deterrere conatur ab hoc Sacramento suscipiendo, in tempore opportuno, ad impediendum fructus illius.

Debet autem hoc Sacramentum solis iis infirmis conferri, qui usum rationis adepti fuerint. Non autem pueris, necdum rationis usum affectis, nec ab ortu amentibus, qui lucida nunquam habuerunt intervalla. Utpote quibus non congruit forma ipsius : *indulgeat tibi Dominus, &c.* ; cum non peccaverint post baptismum. Debet tamen conferri senibus, qui scio confecti in diem putantur morituri, licet nullâ aliâ infirmitate laborent, quàm extremâ senectute : utpote quæ periculosus ipsa morbus est. Ita Concilium Mediol. IV. & S. Carolus in suis Instructionibus. Imò Synodus Aqueusis anni 1585. jubet illud administrari senio confectis, etiam leviter laborantibus.

Addit Rituale Romanum §. 13. illud administrandum feminis in partu deficientibus (non sic in partu laborantibus, ut in mortis periculo constitutæ non sint) *rabidis, peste infectis, lethaler vulneratis, ex hæusto veneno periclitantibus, etiam dum adhuc robusti sunt, si postea suscipienda unctiõnis opportunitatem non sint habituri.*

Nemini autem, qui graviore morbo affectus non est, Sacramentum Uctionis dare licet (ait Manuale Mechliniense cum Catechismo Rom.) quamvis periculum mortis adeat, vel quia periculosam navigationem parat, vel quia prælium initurus sit, à quo certa mors illi impendat, vel etiam si, capitis damnatus, ad supplicium rapetur. Neque enim illis congruit quod Jacobus ait : *infirmatur quis ex vobis, &c.*

Pueri autem post usum rationis periculose ægrotantes, licet sint solùm octo aut novem annorum, quamvis nunquam communicaverint, si tamen fuerint peccati & confessionis capaces, ungenti sunt, ita tamen, ut si eos mori contingat, non sint eorum parentes urgenti ad exequias more adultorum, inquit Manuale Mechliniense. Imò si tales ad Viaticum disponi queant, etiam si nunquam antea communicaverint, nec sani adhuc communicaturi forent, per modum Viatici communicandi sunt, juxta illud, *nisi manducaveritis carnem meam, &c.*

Denique amentes & furiosi, qui rationis usum habuerunt, si tunc piam animi significationem dederunt, aut hoc Sacramentum petierunt, licet postea in furorē aut insaniam incidant, ungenti sunt. Impotentibus vero, & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, & excommunicatis, & nondum baptizatis penitus denegatur (ait Rituale Roman.) Cameracense verò iis addit eos qui rationem amiserunt in statu evidenter malo, ut si inter peccandum subito sensibus priventur, antequam moraliter loquendo possint verè ad Deum converti, aut antea vixerint in manifesto peccato mortali, ut publicus usurarius, publica meretrix, neque signa verè ad Deum conversionis ostenderint.

Porò infirmus periculose decumbens in una infirmitate, semel tantum unguendus est (ait Manuale Mechliniense) quando scilicet idem morbus stat, & periculum perseverat. Si tamen post unctiõnem convalescit, vel periculum evaserit, quo-

L III